

M.Com Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April-2025 (As Per Syllabus Year June-2024)
Accounting For Working Capital Decisions(Ele-2 (New-23))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ અ) કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાત નક્કી કરવા માટેના નિર્ણાયક પરિબલો મુદ્દાસર ચર્ચો. (૧૦)
 બ) કાર્યશીલ મૂડીનું ચક્ર અને તેના મુખ્ય ઘટકો વિગતવાર સમજાવો. (૧૦)

અથવા

- પ્રશ્ન-૧ નીચે આપેલ વિગતો બાદલ લી. ના વર્ષ 2024 સંબંધિત છે; (૨૦)
 વેચાણ કિંમત રૂ. 200 અને વેચાણ કિંમત પર નફાનો દર 25% છે. એકમદીઠ કાચો માલ, મજૂરી અને પરીક્ષક ખર્ચ ફૂલ પડતરમાં 10:3:2 ના પ્રમાણમાં છે. કંપનીની ઉપરોક્ત વિગતો ના આધારે તેમનું આગામી વર્ષ 2025 માટે કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાત દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

- 1) વર્ષ 2025 માં કાચો માલ 30%, પ્રત્યક્ષ મજૂરી 20% અને પરીક્ષક ખર્ચ 10% વધશે.
- 2) વર્ષ 2025 નું અંદાજિત ઉત્પાદન 52000 એકમો થશે.
- 3) કાચો માલ અને તૈયાર માલ એક માસ માટે સ્ટોકમાં રહે છે.
- 4) કાચો માલ અર્ધા માસ માટે પ્રક્રિયામાં રહે છે.
- 5) ઉત્પાદનનો 25% ભાગ રોકડેથી વેચાય છે.
- 6) કાચા માલનો 10% ભાગ રોકડેથી ખરીદાય છે.
- 7) વેપારીઓ 1 માસની શાખ આપે છે અને ગ્રાહકો ને 2 માસની શાખ આપવામાં આવે છે.
- 8) મજૂરીનો ચુકવણી ગાળો 2 અઠવાડિયાનો છે જ્યારે પરીક્ષક ખર્ચનો ગાળો એક માસનો છે.
- 9) હાથ પર રોકડ અને બેન્ક સિલક રૂ. 10000 રહેવાની ધારણા છે.
- 10) ઉત્પાદન આખા વર્ષ દરમિયાન એક સરખા ધોરણે થશે અને 1 માસ = 4 અઠવાડિયા ગણાશે.

- પ્રશ્ન-૨ અ) રોકડની જરૂરિયાત ને અસર કરતાં પરિબલો ચર્ચો. (૧૦)
 બ) રોકડ સંચાલન માટે રોકડ અંદાજપત્રના ફાયદા અને મર્યાદાઓ સમજાવો. (૧૦)

અથવા

- પ્રશ્ન-૨ બારીશ લી. ની નીચેની વિગતો પરથી માર્ચ 2025 થી મે 2025 સુધીનું રોકડ બજેટ તૈયાર કરો. (૨૦)

માસ	વેચાણ	આખર સ્ટોક	મજૂરી	ફૂલ પરીક્ષક ખર્ચ
જાન્યુઆરી	180000	22500	11200	38250
ફેબ્રુઆરી	225000	33750	12300	54000
માર્ચ	270000	56250	13500	45000
એપ્રિલ	360000	67500	15700	40500
મે	315000	61875	16800	45000
જૂન	337500	56250	15750	33750

વધારાની માહિતી

- 1) તા. 01-03-2025 ના રોજ રોકડ સિલક રૂ. 159100.
- 2) ડિસેમ્બર 2024 નો આખર સ્ટોક નથી.
- 3) મૂળ કિંમત પર 33 1/3 % નફો મળે તે રીતે માલ વેચવામાં આવે છે.

- 4) ખરીદી રોકડેથી કરવામાં આવે છે.
- 5) કુલ વેચાણના 40% રોકડ વેચાણ છે. દેવાદારોને 1 ½ માસની શાખ આપવામાં આવે છે.
- 6) મજૂરી ચુકવણી નો ગાળો ¼ માસ છે.
- 7) કુલ પરોક્ષ ખર્ચમાં સ્થિર ખર્ચ માસિક રૂ. 9000 સમાવિષ્ટ છે જે રોકડેથી ચૂકવાય છે જ્યારે ચલિત ખર્ચ એક માસ બાદ ચૂકવાય છે.
- 8) એપ્રિલમાં એક જૂનું યંત્ર 11250 માં વેચવામાં આવશે. જ્યારે એક નવું યંત્ર રૂ. 56250 માં ખરીદવામાં આવશે જેની 60% ચુકવણી એપ્રિલમાં અને બાકીની રકમ પછીના માસમાં ચૂકવાશે.
- 9) માર્ચ 2025 માં આવકવેરો રૂ. 11250 ચૂકવવાનો છે.

પ્રશ્ન-૩ અ) લેણા જાળવવા અંગેના ખર્ચ અને લાભ અંગે વિગતવાર સમજૂતી આપો. (૧૦)

બ) ઉદાર શાખનીતિ અને કડક શાખનીતિ અંગે 5 મુખ્ય તફાવતો આપો. (૦૫)

અથવા

પ્રશ્ન-૩ નઝારા લી. ની નીચેની માહિતી મળેલ છે. શું શાખાનિતિ ઉદાર કરવી જોઈએ? (૧૫)

હાલનું વેચાણ રૂ. 2400000 છે અને એવું અંદાજવામાં આવે છે કે શાખનીતિ હળવી કરવાથી વેચાણ 120% થઈ શકે છે. ચલિત ખર્ચ વેચાણના 90% છે. મૂડી પડતર 15% છે. નવી શાખનીતિને કારણે હાલની શાખની મુદત 30 દિવસ છે જે 50% થી વધારવા અને ઘાલખાધનું નુકસાન ફૂલ વેચાણના 1% થી વધી 2% થવાનો અંદાજ છે. શાખ વિભાગના ખર્ચા 9000 થી વધી રૂ. 16500 થશે તેવી ધારણા છે.

પ્રશ્ન-૪ આર્થિક વરદી જથ્થો(EOQ) અને એબીસી પદ્ધતિ વિષે વિસ્તૃત સમજૂતી આપો. (૧૫)

અથવા

પ્રશ્ન-૪ (અ) તારા લી. ના માલસામાનની વિગતો નીચે મુજબ છે. (૦૬)

શરૂનો સ્ટોક રૂ. 100000 સરેરાશ સ્ટોક રૂ. 140000
માલસામાન ફેરબદલી દર 4 વખત ખરીદી શોધો.

(બ) ચંદ્ર લી. ની માલસામાન વપરાશ ની વિગતો નીચે મુજબ છે; (૦૮)

માલસામાનનું નામ	જથ્થો	એકમદીઠ કિંમત રૂ.
A	1000	200
B	500	300
C	1000	50
D	1000	30
E	1000	20
F	1000	18
G	1000	15
H	1000	10
I	1000	4
J	1500	2

ઉપરોક્ત વિગતો પરથી માલસામાનનું ABC વર્ગીકરણ દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

English Version

- Que-1 a) Elaborate the determinants of the need for working capital. (10)
b) Explain in detail the cycle of working capital and its major components. (10)

OR

- Que-1 The following details are related to Badal Ltd. for the 2024; (20)

The selling price is Rs. 200 and the profit rate on the selling price is 25%.

Raw materials, labour and overhead cost per unit are in the ratio of 10:3:2.

Prepare a statement showing their next year's working capital requirement based on the above details of the company. In the year 2025;

- 1) Raw material cost will increase by 30%, direct labour by 20% and overheads by 10%.
- 2) The estimated production for the year 2025 will be 52000 units.
- 3) Raw materials and finished goods remain in stock for a month.
- 4) The raw material remains in process for half a month.
- 5) 25% of the product is sold in cash.
- 6) 10% of the raw material is bought in cash.
- 7) Traders give 1 month's credit and customers are given 2 months' credit.
- 8) The payment period of wages is 2 weeks while the period of indirect expenses is one month.
- 9) Cash and bank on hand is expected to be Rs. 10,000.
- 10) The production will take place on a uniform basis throughout the year and 1 month will be counted as 4 weeks.

- Que-2 a) Explain factors affecting the need for cash. (10)
b) Explain the advantages and limitations of cash budget under cash management. (10)

OR

- Que-2 Prepare cash budget from March 2025 to May 2025 from the following details of Barish Ltd. (20)

Month	Sales	Closing stock	Wages	Overheads
JAN	180000	22500	11200	38250
FEB	225000	33750	12300	54000
MAR	270000	56250	13500	45000
APR	360000	67500	15700	40500
MAY	315000	61875	16800	45000
JUNE	337500	56250	15750	33750

Additional Details;

- 1) On 01-03-2025, the cash balance was Rs. 159100.
- 2) There is no closing stock for December 2024.
- 3) Goods are sold at a profit of $33 \frac{1}{3}\%$ on the cost price.
- 4) Purchases are made in cash.
- 5) 40% of the total sales are cash sales. Debtors are given a credit of $1 \frac{1}{2}$ months.
- 6) The period of payment of wages is $\frac{1}{4}$ th month.
- 7) In the total overhead cost, the fixed portion is monthly Rs. Rs. 9000 which is paid in cash, while the variable expenses are paid after a month.
- 8) In April, an old machine will be sold for Rs 11,250 and a new machine costing Rs. 56250 will be purchased for which 60% shall be paid in April and remaining in next month.
- 9) In March 2025, income tax Rs. 11250 is to be paid.

- Que-3 a) Explain Costs and Benefits of maintaining receivables. (10)
b) Explain 5 major differences between Liberal and Strict Credit Policy. (05)

OR

Que-3 Nazara Ltd. provides the following information. Should credit policy be eased. (15)
 The current sales are Rs. 2400000 and it is estimated that the easing of the credit policy can increase sales upto 120%. Variable costs account for 90% of sales. The capital cost is 15%. Due to the new credit policy, the tenure of the existing credit of 30 day is estimated to be increased by 50% and the loss of bad debt is estimated to increase from 1% to 2% of the total sales. The expenses of the receivables department are expected to increase from Rs. 9000 to Rs.16500.

Que-4 Give a detailed explanation Economic Order Quantity (EOQ) and ABC method. (15)

OR

Que-4 a) Tara Ltd. provides information related to Material as under; (06)

Opening stock Rs. 100000

Average stock Rs. 140000

Stock Turnover 4 times

Calculate Purchases.

b) Chandra Ltd. provide details of the material consumption as follows; (09)

Name of material	Quantity	Price per unit Rs.
A	1000	200
B	500	300
C	1000	50
D	1000	30
E	1000	20
F	1000	18
G	1000	15
H	1000	10
I	1000	4
J	1500	2

Prepare Statement showing classification of material on the basis of ABC analysis method.
